

**Základní škola Zborovice, okres Kroměříž,
příspěvková organizace**

Školní vzdělávací program školní družiny ZŠ Zborovice

Obsah

1	Identifikační údaje	5
1.1	Název ŠVP	5
1.2	Údaje o škole a školní družině.....	5
1.3	Zřizovatel.....	5
1.4	Platnost dokumentu	5
2	Charakteristika školy a školní družiny	6
2.1	Úplnost a velikost školy	6
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu školní družiny	7
3.1	Konkrétní cíle zájmového vzdělávání.....	7
3.2	Délka vzdělávání.....	8
3.3	Formy vzdělávání ve školní družině	8
3.4	Podmínky přijímání účastníků do školní družiny	9
3.5	Průběh vzdělávání a výchovy ve školní družině	9
3.6	Ukončování vzdělávání ve školní družině	9
3.7	Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami ve ŠD.....	10
3.8	Podmínky pro vzdělávání účastníků nadaných a mimořádně nadaných ve ŠD.....	10
4	Obsah a časový plán zájmového vzdělávání	11
4.1	Obsah vzdělávání a návaznost na ŠVP školy.....	11
4.2	Náměty činností školní družiny.....	12
4.3	Časový plán	18
4.4	Metody a formy práce ve školní družině	18
4.5	Rozvoj klíčových kompetencí účastníků vzdělávání	19
4.5.1	Kompetence k učení.....	19
4.5.2	Kompetence k řešení problémů	19
4.5.3	Kompetence komunikativní.....	19
4.5.4	Kompetence sociální a personální.....	19

4.5.5	Kompetence občanské.....	19
4.5.6	Kompetence pracovní.....	20
4.5.7	Kompetence k naplňování volného času.....	20
4.5.8	Naplňování kompetencí.....	20
4.6	Průřezová témata v ŠVP ŠD	23
4.6.1	Osobnostní a sociální výchova	23
4.6.2	Výchova demokratického občana	25
4.6.3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	25
4.6.4	Multikulturní výchova	25
4.6.5	Environmentální výchova	26
4.6.6	Mediální výchova.....	26
5	Podmínky zájmového vzdělávání	28
5.1	Popis materiálních a prostorových podmínek školní družiny.....	28
5.2	Popis personálních podmínek	28
5.3	Popis ekonomických podmínek.....	29
6	Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků	30
7	Hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy ve školní družině	33
7.1	Hodnocení plnění ŠVP ŠD	33
7.2	Hodnocení výsledků účastníků	33

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program školní družiny ZŠ Zborovice

Zkráceně: ŠVP ŠD ZŠ Zborovice

1.2 Údaje o škole a školní družině

- název školy: Základní škola Zborovice, okres Kroměříž, příspěvková organizace
- adresa školy a školní družiny: Sokolská 211, 768 32 Zborovice
- právní forma: příspěvková organizace
- IČO: 70 839 425
- RED IZO: 600 118 673
- IZO ŠD: 118 800 191
- web školy: www.zszborovice.cz
- datová schránka: rp7muic
- jméno ředitelky: Mgr. Vladimíra Jáchimová
- kontakty: telefon 573 369 102, mobil 606 624 119,
e-mail reditel@zszborovice.cz

1.3 Zřizovatel

- název: Obec Zborovice
- adresa: Hlavní 37, 768 32 Zborovice
- kontakty: telefon 573 369 101
e-mail obeczbzorovice@c-box.cz

1.4 Platnost dokumentu

- tento školní vzdělávací program platí od 1. září 2016
- č. j.: JP 2/2016
- podpis ředitelky
- razítko školy:

2 Charakteristika školy a školní družiny

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Zborovice, okres Kroměříž, příspěvková organizace (dále jen škola) je *úplná základní škola s devíti ročníky*. V každém ročníku je jedna třída, označení I. – IX. Demografický vývoj lokality je hlavní příčinou snižujícího se počtu žáků školy. Škola má již řadu let zřizovatelem udělenou výjimku z počtu žáků, neboť průměrný počet žáků ve třídě je menší než 17. Škola poskytuje žákům zejména prvního stupně pravidelné zájmové vzdělávání ve dvou odděleních *školní družiny*. Kapacita zařízení podle školského rejstříku je 90 účastníků, dlouhodobý zájem o tuto školskou službu umožňuje zájmové vzdělávání ve dvou odděleních, kde může být nejvýše 60 účastníků. Škola nabízí služby *školní jídelny*, která poskytuje žákům školní a zaměstnancům závodní stravování.

Charakteristika žáků školy

Jsme *spádová venkovská škola*, kterou navštěvují děti ze Zborovic, dojíždějí k nám žáci z Medlova (část obce Zborovice vzdálená 1 km), z Troubek (4,6 km) a Zdislavic (5,4 km). Občas z jiných okolních obcí (Dřínov, Zdounky, Nětčice, Litence, ...). Většina prvňáčků přichází z MŠ Zborovice. Díky nízkému počtu žáků ve třídách a ve škole jsme školou rodinného typu. Vzájemně se všichni známe, mezi mnohými jsou příbuzenské vztahy, rodiče některých žáků jsou absolventy školy. Prostředí venkova přináší lidem vzájemnou blízkost i znalost léty ustálených vztahů. Děti spolu vyrůstají, jejich výběr činností, zájmů, způsobů trávení volného času a kamarádů ke hře je vymezen místními podmínkami a tím, co jim jsou schopni a ochotni nabídnout zejména rodiče.

Charakteristika účastníků školní družiny

K docházce do školní družiny se zpravidla hlásí žáci prvního stupně školy. Od 5. ročníku už je zájem dětí o pobyt v zájmovém vzdělávání menší. Do školní družiny mohou být v případě podání přihlášky rozhodnutím ředitelky školy přijati i žáci druhého stupně školy. Mezi účastníky školní družiny zpravidla jsou i děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Účastníky školní družiny jsou místní žáci i žáci ze spádových obcí, pro které je pobyt ve školní družině velmi důležitý v zájmu zajištění bezpečnosti v návaznosti na spoje hromadné dopravy po skončení vyučování.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je malý, pro zajištění celého procesu vzdělávání a výchovy výrazně nepřekračuje průměrný limit úvazků pedagogů včetně vedení školy a asistentů pedagoga počet 17,00. Většina pedagogů má plný úvazek, mezi učiteli jsou výjimečně zaměstnanci s malými úvazky (např. obory náboženství, sborový zpěv).

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu školní družiny

3.1 Konkrétní cíle zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj účastníka ŠD, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost. Obecnými cíli zájmového vzdělávání jsou:

- Rozvíjet osobnost účastníka zájmového vzdělávání, jeho poznávací a sociální dovednosti, mravní a duchovní hodnoty pro osobní a občanský život.
- Připravovat účastníka na volbu povolání, učit jej základům pracovních činností, rozvíjet jeho schopnost získávat informace, využívat je a učit se.
- Vést účastníka k pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod, k odpovědnosti a smyslu pro sociální soudržnost.
- Podporovat zvolenými činnostmi pochopení a uplatňování principů rovnosti žen a mužů ve společnosti.
- Rozvíjet výchovou prosociální chování, asertivitu účastníka.
- Utvářet vědomí národní a státní příslušnosti a schopnost respektovat odlišnosti – etnickou, národnostní, kulturní, jazykovou a náboženskou identitu každého člověka.
- Poznávat okolní svět – místo, kde žijeme, naši zemi, Evropu, svět.
- Osvojovat si znalosti o životním prostředí a jeho ochraně, učit se jak chránit přírodu, vytvářet návyky, dbát na bezpečnost a ochranu zdraví.
- Vychovávat účastníka k potřebě smysluplného využívání volného času a vybavit jej dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Konkrétní cíle zájmového vzdělávání lze formulovat takto

- Vyzkoušet si tradiční i netradiční formy a metody při činnosti.
- Rozvíjet myšlení, tvořivost a fantazii.
- Podporovat a prohlubovat individuální schopnosti a dovednosti – intelektové, osobnostní, pohybové atd.
- Motivovat k organizování a plánování práce, vlastního učení, zábavy a hry.
- Podněcovat k rozšiřování slovní zásoby, rozvíjení vyjadřovacích schopností.
- Motivovat k námětově bohaté a pestré činnosti.
- Zvládnout herní situace, využít volný čas efektivním způsobem.

- Osvojit si pravidla vhodné komunikace mezi dětmi a při skupinové činnosti.
- Rozvíjet schopnost vhodně kombinovat barvy.
- Prohlubovat zkušenosti při práci s dostupným materiálem.
- Vytvářet nové, správné pracovní návyky.
- Rozvíjet vytrvalost a rozhodnost.
- Uvědoměle dbát na vlastní bezpečnost.
- Zaměřovat se na odpovědnost za kvalitu vlastní práce.

3.2 Délka vzdělávání

Školní vzdělávací program školní družiny je vypracován v souladu s § 5 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, dále jen školský zákon (ŠZ), v platném znění.

Platí pro celé období umožňující docházku účastníka do školní družiny, tj. pro rozpětí 1. – 5. ročník (popř. vyšší, je-li účastníkem školní družiny žák druhého stupně školy), tzn. pro věk účastníků od 6 let zpravidla do 11 let, max. 15 let.

Logickým časovým úsekem vzdělávání ve školní družině je jeden školní rok.

3.3 Formy vzdělávání ve školní družině

- Zájmové vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje *především pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností*. Denní chod školní družiny upřesňuje zejména vnitřní řád ŠD.
- Zájmové vzdělávání ve školní družině se může uskutečňovat *příležitostnou výchovnou, zájmovou a tematickou rekreační činností* nespojenou s pobytem mimo místo výkonu činnosti zájmového vzdělávání.
- Zájmové vzdělávání ve školní družině se může uskutečňovat *využitím otevřené nabídky spontánních činností*.
- Školní družina umožňuje účastníkům odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.
- Školní družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a ve dnech školních prázdnin žáků.
- Školní družina může po projednání se zřizovatelem přerušit činnost v době školních prázdnin žáků.
- Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání účastníkům zpravidla jedné školy – ZŠ Zborovice (v případě činnosti školní družiny v době hlavních prázdnin žáků může být přijat do školní družiny i žák jiné školy).

3.4 Podmínky přijímání účastníků do školní družiny

- Do školní družiny může být rozhodnutím ředitelky školy přijat žák na základě písemné přihlášky, v níž jsou zákonným zástupcem žáka vyplněny všechny údaje o žákovi nezbytné pro rozhodnutí a pro vedení matriky školní družiny. Součástí přihlášky je vždy písemné sdělení zákonného zástupce účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze školní družiny. Škola zájemci vydá požadovaný formulář přihlášky.
- Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy.
- K pravidelné denní docházce do školní družiny může být přijat žák 2. stupně školy, pokud je volná kapacita.
- Školní družina organizuje zájmové vzdělávání především pro účastníky přihlášené k pravidelné denní docházce.

3.5 Průběh vzdělávání a výchovy ve školní družině

Pravidelná činnost školní družiny probíhá ve dvou odděleních označených ŠD 1 a ŠD 2. V rámci organizace dne je rozdělena na

- **ranní družinu** – probíhá od 6:30 do 7:30 v oddělení ŠD1,
- **odpolední družinu** – ŠD 2 zahajuje činnost vždy v 11:20, ŠD 1 v závislosti na ukončení dopoledního bloku vyučování ve vyšších ročnících 1. stupně. Oddělení nejdříve pracují samostatně, podle počtu zůstávajících účastníků a podle způsobu organizace činností se v průběhu odpoledních činností spojí a dále pracují jen s jednou z vychovatelek. Za ustanovení optimálního rozvrhu provozu na počátku školního roku v závislosti na vytíženosti obou oddělení odpovídají vychovatelky. Čas sloučení účastníků do jednoho oddělení v daném dni vychází z počtu dětí, které ze školní družiny plánovaně odejdou (domů, na autobus, do ZUŠ, do divadla, ...). Aktuální změny organizace jsou vychovatelky povinny oznámit vedení školy.
- Odpolední družina je v provozu do 16:00 hodin.

3.6 Ukončování vzdělávání ve školní družině

Docházka účastníka zapsaného do školní družiny je ukončena

- na konci příslušného školního roku, v následujícím školním roce musí zájemce opět podat písemnou přihlášku do školní družiny,
- v období školního vyučování prvním pracovním dnem dalšího měsíce po doručení písemného odhlášení uchazeče zákonným zástupcem,
- přestupem žáka na jinou školu,
- vyloučením účastníka ze školní družiny.

Účastníkům školní družiny nebude vystavován a vydáván žádný doklad o ukončeném vzdělávání.

3.7 Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami ve ŠD

Všichni uchazeči o zájmové vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami mají možnost se tohoto vzdělávání účastnit a jsou plně integrováni do všech forem činností, pokud obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem. Prostory vyhrazené pro činnost školní družiny nejsou bezbariérové.

Při zájmovém vzdělávání budeme:

- uplatňovat zdravotní hlediska a respektovat individualitu a potřeby dítěte,
- využívat všech dostupných z doporučených podpůrných opatření,
- uplatňovat princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod práce,
- spolupracovat se zákonnými zástupci účastníků, s jejich vyučujícími, výchovnou poradkyní, metodikem prevence popř. s odbornými pedagogickými pracovníky a zařízeními,

3.8 Podmínky pro vzdělávání účastníků nadaných a mimořádně nadaných ve ŠD

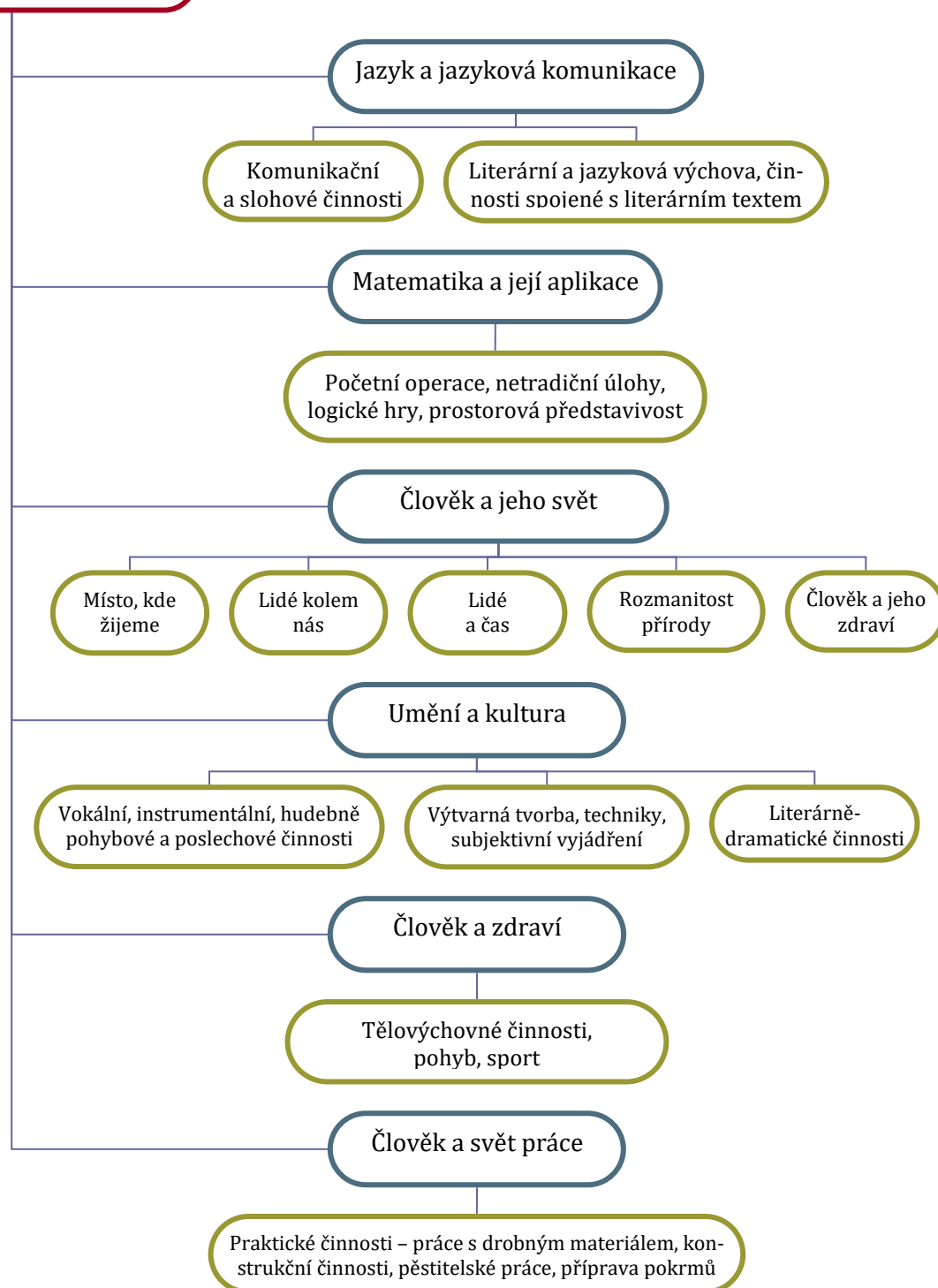
Ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání vytváříme podmínky pro rozvoj nadaných a mimořádně nadaných účastníků. Nadaní a mimořádně nadaní účastníci mají své specifické vzdělávací potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky, dle doporučení podpůrných opatření. Identifikace nadaného a mimořádně nadaného žáka je v podmínkách školy ojedinělá.

4 Obsah a časový plán zájmového vzdělávání

4.1 Obsah vzdělávání a návaznost na ŠVP školy

Školní vzdělávací program školní družiny ZŠ Zborovice navazuje na Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola dobrých základů. Obsah vychází z učebních osnov pro 1. stupeň dle RVP pro ZV, navazuje na ně při plánování společných činností.

Obsah zájmového vzdělávání

4.2 Náměty činností školní družiny

Tematické okruhy činnosti

A. Místo, kde žijeme

- vztah ke své škole, místu, městu, kraji a státu
- vztah k místním tradicím
- využití poznatků jako motivace k dalším činnostem – tematická hra, výtvarná činnost, vycházka nebo výlet, exkurze (DZP, obecní úřad, ...)

B. Lidé kolem nás

- příbuzenské vztahy v rodině
- vztahy mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a dospělými
- vztah ke škole
- dodržování základů společenského chování – pozdrav, seznamování, podání ruky, kultivace slovní a mimoslovní komunikace, učení se naslouchat
- dodržování pravidel stolování, používání příboru, osobní hygiena
- základní lidská práva, práva dítěte, povinnosti
- vytváření kladného vztahu ke spolužákům, učení se toleranci
- objevování radosti ze spolupráce
- předcházení šikaně

C. Lidé a čas

- orientace v čase, proč a jak se čas měří
- budování správného režimu dne a jeho dodržování
- návyk na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování
- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života
- regionální pověsti a báje
- návštěva kulturních zařízení (knihovna, výstava, muzeum, divadlo, kino, ...)

D. Rozmanitost přírody

- rozmanitost živé a neživé přírody
- ochrana přírody – pravidla, praktické poznávání přírody, sběr léčivek, práce na pozemku
- roční období – proměny přírody
- činnost člověka v přírodě (pozitivní × negativní)
- ohleduplné chování člověka k přírodě, její ochrana, trvale udržitelný rozvoj
- jak a proč vzniká odpad, likvidace odpadu, jeho třídění

E. Člověk a jeho zdraví

- poznávání sebe sama – osobní hygiena
- poučení o zdraví a nemocech
- zdravotní prevence
- odpovědnost za své zdraví
- dodržování bezpečnosti při všech činnostech, při různých aktivitách
- hry s nácvikem přivolání pomoci – volání tísňové linky
- otučování, zvyšování kondice

F. Člověk a svět práce

- prohlubování elementárních dovedností
- úcta k práci vlastní a druhých
- poznávání materiálů, nástrojů, nářadí, bezpečná práce s nimi
- schopnost a ochota pomoci při společné práci
- okruh je začleněn v ostatních tématech

Nejčastější formy činností ve školní družině – zkratky pro přehled (viz také str. 21)

- R, Č – rozhovor, četba
- VČ – výtvarné činnosti
- PČ – praktické činnosti
- MH – motivační hry
- SČ – sportovní činnosti
- PŘČ – přírodovědné činnosti
- V – vycházky
- VP – výchovné programy

Kategorie klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence občanské
6. Kompetence pracovní
7. Kompetence k trávení volného času

Přehled zařazení témat v jednotlivých činnostech a naplňování klíčových kompetencí

A. Místo, kde žijeme

Téma a podtéma	Využití v jednotlivých činnostech školní družiny								Rozvoj klíčových kompetencí
	R, Č	VČ	PČ	MH	SČ	PŘČ	V	VP	
A. 1 Náš domov									
U nás doma, moji rodiče, sourozenci	×	×	-	×	-	-	×	×	1, 3, 4, 5
Moje rodina a rodinné vazby	×	-	-	×	-	-	-	-	3, 4, 5
Jak trávím volný čas doma, se svou rodinou	×	×	×	×	-	-	-	-	2, 3, 4, 5, 7
A. 2 Náš dům									
Jak se žilo dříve, jak nyní	×	×	×	-	×	-	×	×	3, 4, 5
Dům mých snů	×	×	×	-	-	-	-	-	1, 6
Dům a ekologie	×	-	×	-	-	×	-	×	1, 2, 3, 5, 6, 7
Místo doma, kde rád/a trávím volný čas	×	×	×	-	-	-	-	-	1, 4, 7
A. 3 Náš domov a okolí									
Místo, kde bydlíme	×	×	×	-	-	×	×	-	1, 3, 4, 5, 7
Okolí mého bydliště	×	×	-	-	-	×	×	-	3, 4, 5, 7
Co bych rád/a změnil/a ve svém bydlišti	×	-	-	-	×	-	×	-	2, 3, 5, 6
A. 4 Moje škola									
Škola a její okolí	×	×	×	-	-	-	×	-	2, 3
Jak se orientujeme v naší škole	-	×	×	×	-	-	-	×	1, 2, 7
Kdo v naší škole pracuje	×	-	-	×	-	-	-	×	3, 4, 5, 6
Škola mých snů	×	×	-	-	-	-	-	-	2, 3, 7
Moje školní družina	×	×	×	-	-	-	-	-	2, 3, 4, 7
Družina mých představ	×	×	-	-	-	-	-	-	3, 7
Cesta do školy	×	×	×	-	-	-	×	-	3, 4, 6

Téma a podtéma	Využití v jednotlivých činnostech školní družiny								Rozvoj klíčových kompetencí
	R, Č	VČ	PČ	MH	SČ	PŘČ	V	VP	
Významná místa v okolí školy	×	-	-	×	-	-	×	×	1, 3, 4, 5, 7
Hrajeme si na školu	-	-	-	×	-	-	×	×	1, 5
Škola a doprava	×	×	-	×	-	-	×	-	1, 2, 3, 7
Škola a její řád	×	-	-	×	-	-	-	-	2, 3, 4, 5, 7
A. 5 Naše obec, naše město									
Obec, kde žijeme	×	×	×	-	-	-	×	-	3, 5, 7
Důležitá místa v naší obci	×	-	-	×	-	-	×	-	3, 4, 5
Obec a doprava	×	×	-	-	-	-	×	×	2, 3, 4, 5, 6
Obec a příroda	×	×	-	-	-	×	×	-	1, 2, 3
Místa, kde trávím volný čas	×	×	×	-	-	-	×	-	3, 7
Naše město Kroměříž	×	-	-	×	-	-	-	×	1, 3, 4, 5
Významná místa města	×	-	×	-	-	-	×	×	1, 2, 3, 5, 6, 7
Obec, město a ekologie	×	×	-	×	-	×	×	×	3, 4, 5, 6, 7
Regionální doprava	×	×	-	-	-	-	×	-	2, 3, 5, 6, 7
Budoucnost mého vzdělávání	×	-	-	×	-	-	×	-	1, 3, 5
A. 6 Tradice naší obce									
Historie – jak se žilo dříve	×	×	-	×	-	-	-	-	3, 4, 5
Hrajeme si na řemesla	×	-	×	×	-	-	-	-	1, 2, 6, 7
Tradice a zvyky naší obce	×	×	-	-	-	-	-	-	3, 4, 5

D. Rozmanitost přírody

<i>Téma</i>	<i>Využití v jednotlivých činnostech školní družiny</i>								<i>Rozvoj klíčových kompetencí</i>
	<i>R, Č</i>	<i>VČ</i>	<i>PČ</i>	<i>MH</i>	<i>SČ</i>	<i>PŘČ</i>	<i>V</i>	<i>VP</i>	
Příroda kolem nás	×	×	-	-	-	×	×	-	1, 3, 5
Jak se mění můj strom	×	×	×	-	-	×	×	-	1, 2, 3, 5
Stavím, tvořím z přírodnin	-	-	×	-	-	-	×	-	1, 2, 7
Les, který rád/a navštěvuji	×	×	-	-	-	×	×	-	1, 3, 5, 6, 7
Život v našem blízkém lese	×	×	-	-	-	×	×	×	1, 2, 3, 5, 7
Příroda a lidská sídla	×	×	×	-	-	×	×	-	1, 5, 6, 7
Lidé a rostliny – oblíbená květina, byliny, jak se budí semínko	×	×	×	-	-	×	×	-	1, 2, 3, 6, 7
Záhady pod kameny	×	×	-	-	-	×	×	-	1, 3, 7
Lidé a zvířata – v pohádkách, v ZOO, moje oblíbené zvíře	×	×	×	×	-	×	×	-	1, 2, 3, 5, 6, 7
Cesta do pravěku	×	×	-	-	×	-	-	-	1, 2, 3
Hrajeme si na ochránce přírody	×	-	×	-	-	×	×	-	1, 2, 3, 4, 5, 6
Příroda naší budoucnosti	×	×	-	-	-	-	-	-	1, 2, 3, 5

E. Člověk a jeho zdraví

<i>Téma</i>	<i>Využití v jednotlivých činnostech školní družiny</i>								<i>Rozvoj klíčových kompetencí</i>
	<i>R, Č</i>	<i>VČ</i>	<i>PČ</i>	<i>MH</i>	<i>SČ</i>	<i>PŘČ</i>	<i>V</i>	<i>VP</i>	
Poznávám své tělo	×	-	-	-	-	-	-	×	1, 2, 3
Chci být zdravý/zdravá	×	-	×	×	×	-	-	-	1, 2, 3, 5, 7
U lékaře	×	-	-	×	-	-	×	-	3, 4, 5
Příroda léčí	×	-	-	-	-	×	×	-	1, 3, 5, 6, 7
Pečuji o své zdraví	×	-	-	×	×	-	-	-	2, 3, 4, 6, 7
Pečuji o svůj vzhled	×	×	×	-	-	-	-	-	2, 3, 4, 6, 7
Pomáhám blízkým	×	-	×	×	-	-	-	-	1, 2, 3, 4, 5, 6

4.3 Časový plán

Časový plán školní družiny vypracují vychovatelky každoročně v souladu s tímto školním vzdělávacím programem školní družiny tak, aby naplňovaly vzdělávací obsah činnosti školského zařízení.

4.4 Metody a formy práce ve školní družině

Základem práce pedagoga ve školní družině je používání tradičních i netradičních metod práce, jejich střídání a nedirektivní vedení činností.

Metody dovednostně-praktické

Zásadní jsou praktické činnosti, takové, které povzbuzují aktivitu dětí – pohybové a pracovní dovednosti, zájem o pracovní činnosti, grafické a výtvarné činnosti. Důležitou metodou je hra a činnosti s hravými prvky, které dávají příležitost vstupovat do rolí dospělých, prožívat při hře skutečné mezilidské vztahy odehrávající se na pozadí skutečných událostí.

- Didaktické hry
Vzdělávací hry – doplňovačky, kvízy, rébusy, logické hry, hádanky
společenské hry – šachy, dáma, kris-kros, karetní hry a další stolní hry
Pohybové hry – míčové hry, florbal, stolní tenis, netradiční hry, rytmické hry, tanec, cvičení s hudbou aj.
Tvořivé hry – výtvary, výrobky, stavebnice
- Činnosti intuitivního poznávání
- Skupinová a kooperativní činnost – hry zaměřené na formování vztahů v kolektivu oddělení, dramatizace, sociální hry
- Projekty, výchovné programy
- Zážitková pedagogika

Slovní metody

Metoda rozhovoru – může být uplatněna ve skupině i individuálně, přináší zvlášť výchovný efekt, když je taktně a vhodně zvolená při řešení individuálních problémů dětí.

Metoda diskuze – rozvoj dovednosti komunikace v mladším školním věku, rozvoj vyjadřování, slovní zásoby, výslovnosti.

Formy činností

- hry, soutěže, vycházky, exkurze, dramatizace, beseda, výchovný program, zájmový kroužek, sportování, práce na školním pozemku – např. hrabání trávy a listů, návštěva výstavy, divadla, kina, sběr bylin a další

- četba, vyprávění, sledování pohádky, příběhu, poslech hudby, psaní, doplňování, počítání, kresba a malba, stříhání, lepení, skládání z papíru a další výtvarné techniky, hra se stavebnicí a další

4.5 Rozvoj klíčových kompetencí účastníků vzdělávání

Činnosti školní dužiny přispívají u účastníků zájmového vzdělávání k utváření a rozvoji klíčových kompetencí.

4.5.1 Kompetence k učení

Účastník využívá získané poznatky, podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení, pracuje s informacemi a dokáže je využít, zajímá jej samostatné poznávání, posuzuje výsledky své práce a vlastní pokrok, plánuje si, jak se bude zdokonalovat, rozvrhne si čas vymezený na samotnou práci.

4.5.2 Kompetence k řešení problémů

Účastník rozpozná a pochopí problém; přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách; promyslí a naplánuje způsob řešení problému, nenechá se odradit nezdarem, přiměřeně věkovým specifickým samostatně řeší problémy, zvažuje, přemýšlí, obhájí své rozhodnutí.

4.5.3 Kompetence komunikativní

Účastník vyjadřuje vlastní pocity při jednotlivých prožitcích, zapojuje se do diskusí, naslouchá, vhodně reaguje a vyjadřuje vlastní názor, využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahu potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi, průběžně rozšiřuje svoji slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

4.5.4 Kompetence sociální a personální

Účastník dodržuje stanovená pravidla, podílí se na utváření příjemné atmosféry v kolektivu, přispívá k upevňování přátelských vztahů; chápe přínos spolupráce při plnění společně zadaného úkolu, přijímá a plní odpovědně svěřené úkoly, dovede pomoci, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

4.5.5 Kompetence občanské

Účastník respektuje přesvědčení jiných lidí, váží si jich, je empatický, odmítá útlak a hrubé zacházení, staví se proti násilí, je si vědom, že je nutné dodržovat normy a pravidla, chápe, že má svá práva a povinnosti, rozhoduje se odpovědně

i v krizové situaci, zná a ctí tradice, kulturu a historii naší země, cení si kultury a umění, sportu, zajímá se o životní prostředí a jeho ochranu.

4.5.6 Kompetence pracovní

Účastník používá bezpečně a hospodárně materiály, pomůcky, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, přizpůsobí se změně, pracuje bezpečně, chrání své zdraví, životní prostředí, kulturní a historické dědictví, plánuje si svůj další rozvoj, má základy profesní orientace.

4.5.7 Kompetence k naplňování volného času

Účastník umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

4.5.8 Naplňování kompetencí

Kompetence k učení	
<i>účastník</i>	<i>vychovatelka</i>
- navrhuje různá řešení problémů, úkolů - samostatně zkouší své vlastní postupy a metody - navazuje na myšlenky druhých - učí se spontánně, ale také vědomě - klade si otázky a hledá na ně odpovědi	- vede k plánování úkolů, postupů, zařazuje metody, při kterých dochází k řešením a závěrům účastník sám - zajímá se o názory, přání a pocity účastníka - umožňuje účastníkům realizovat vlastní nápady a náměty - zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů - zajímá se o náměty, názory, zkušenosti, - připouští chyby - motivuje k zamyšlení nad ostatními názory - vede děti k samostatnému organizování některých akcí mimo činnost ŠD a vyučování

Kompetence k řešení problémů	
<i>účastník</i>	<i>vychovatelka</i>
- vnímá nejrůznější problémové situace, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách - vyhledává informace vhodné k řešení problémů - kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, - uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí - samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení - rozlišuje správná a chybná řešení a navrhuje nová - respektuje přesvědčení druhých lidí - kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit	- vede účastníka k porovnávání odborných názoru, informací a vlastních praktických zkušeností - motivuje k samostatnému řešení problémů - zajímá se o nejrůznější problémové situace, napomáhá a ověřuje prakticky správnost řešení problému - koriguje chybná řešení problému, vede k zamyšlení nad ostatními názory - získává, připravuje a poskytuje informace k řešení problému, nabízí zdroje k objevování různých variant řešení
Kompetence komunikativní	
<i>účastník</i>	<i>vychovatelka</i>
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, - vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu - naslouchá slovům druhých lidí, snaží se jim porozumět, vhodně na ně reaguje a účinně se zapojuje do diskuse	- nabízí při činnostech dostatek možností k vhodné komunikaci na dané téma - vede k formulování vlastních názorů a vytváří prostor k možnostem ověřovat si některé praktické dovednosti mluveného projevu - účastní se aktivně diskusí, řídí je a vede účastníky ke kultivované komunikaci, k respektu k názorům druhých

Kompetence sociální a personální	
<i>účastník</i>	<i>vychovatelka</i>
- pracuje v heterogenních, proměnných skupinách - rozděluje si s ostatními úkoly a role, vzájemně se radí a spolupracuje - naslouchá, navazuje na myšlenky druhých, vede diskusi k věci - podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu	- zadává úkoly, při kterých mohou účastníci spolupracovat - zadává skupinové úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden udělal práci za ostatní - uskutečňuje aktivity, které lze realizovat ve skupinách, ve dvojicích nebo individuálně - vytváří prosociální klima, pracuje s účastníky tak, aby se každý ve skupině cítil bezpečně, každý měl šanci, nikdo nebyl sociálně vyloučen
Kompetence občanské	
<i>účastník</i>	<i>vychovatelka</i>
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytuje dle svých možností účinnou pomoc - respektuje přesvědčení druhých, je schopen vcítit se do situace ostatních - projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, - aktivně se zapojuje do kulturního dění a činností, do sportovních aktivit - má požadavky na kvalitu životního prostředí a současně se k němu chová zodpovědně	- vede k toleranci k přirozeným odlišnostem lidí, jejich přednostem i nedostatkům - vede k dodržování pravidel pro soužití ve škole, ŠD, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci - důsledně uplatňuje školní řád a vnitřní řád ŠD - seznamuje účastníky se společenskými normami, právy a povinnostmi - učí děti porozumět základním principům, na nichž spočívají zákony
Kompetence pracovní	
<i>účastník</i>	<i>vychovatelka</i>
- vědomě dodržuje obecná pravidla bezpečnosti včetně používání ochranných pracovních prostředků - využívá materiály,	- vede k dodržování obecných pravidel bezpečnosti včetně používání ochranných pracovních prostředků - vede účastníky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, vybavení, techniky - vede účastníky k ochraně životního

nástroje, vybavení a techniku, která odpovídá jeho věku - ochraňuje životní prostředí, kulturní a společenské hodnoty	prostředí a ochraně kulturních a společenských hodnot
Kompetence k naplňování volného času	
<i>účastník</i>	<i>vychovatelka</i>
- účelně tráví volný čas, - orientuje se v možnostech smysluplného využití osobního volna, - má vybrané zájmové činnosti podle svých dispozic a rozvíjí je - volný čas tráví aktivně - dokáže kompenzovat aktivním odpočinkem stres, odpočinek pokládá za důležitý - odmítne nevhodné nabídky pro trávení volného času	- vede účastníky k účelnému trávení volného času nabídkou různých variant činností - pomáhá vybrat zájmové činnosti podle dispozic dětí, - připravuje organizovanou i individuální činnost pro rozvoj zájmů a talentu, - vede účastníky k aktivnímu trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), - učí děti rozpoznat a odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

4.6 Průřezová témata v ŠVP ŠD

4.6.1 Osobnostní a sociální výchova

Při činnostech školní družiny je podporován osobnostní, sociální i morální rozvoj účastníka. Vychovatelka metodou pozorování vysleduje oblasti nadání účastníka a zjištěné poznatky komunikuje s jeho vyučujícími. Výchova směřuje k prosociálnosti – utváří vztahy a postoje účastníků k vrstevníkům, k dospělým v různém vztahovém a společenském postavení (členům rodiny, učitelům a dalším pracovníkům školy, zástupcům obce, lidem pracujícím ve službách atd.), vztah k nemocným nebo postiženým lidem, ke starým lidem.

Osobnostní rozvoj	
Rozvoj schopností poznávání	Hry a cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění zapamatování.
Sebepoznání a sebepojetí	Aktivity zaměřené na téma moje tělo, temperament, postoje, hodnoty, chování, sebepoznání, můj vztah ke mně a k jiným lidem, zdravé sebepojetí.
Seberegulace a sebeorganizace	Cvičení sebeovládání, sebekontroly, schopnosti dodržovat pravidla, činnosti zaměřené na plánování dne a organizaci volného času.
Psychohygiena	Činnosti rozvíjející schopnost „být spokojený“, vedení k chápání potřeby odpočinku, rozvoj dovedností řešit kritické situace.
Kreativita	Nabídka aktivit, kde účastník projeví tvořivost, nápaditost, originalitu.

Sociální rozvoj	
Poznávání lidí	Psycho-sociální hry pro vzájemné poznávání v dětské skupině, utváření bezpečného klimatu, společenská výchova.
Mezilidské vztahy	Rozvíjení dovedností podporujících dobré vztahy, učení se empatii, asertivitě, poznávání lidských práv.
Komunikace	Aktivity zaměřené na osvojování komunikačních dovedností, podpora správného rozvoje řeči, pozdrav, prosba, odmítnutí, omluva, vysvětlení.
Kooperace a sociální kompetice	Nácvik schopnosti spolupracovat, přizpůsobit se, podřídit se a účastnit se činnosti i v situaci nesouhlasu, uznat schopnosti druhých, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže a konkurence.

Morální rozvoj	
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Aktivity zaměřené na získávání dovedností rozhodování a řešení problémů uzpůsobené věkovým specifikům účastníků, problémy vztahové, školní (zvládnutí obsahu učiva, plnění úkolů), seberegulací.
Hodnoty, postoje, praktická etika	Metody a formy práce, které rozvíjejí odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování lidí, ochotu pomoci, trpělivost, ...

4.6.2 Výchova demokratického občana

Ve školní družině jsou vhodně volenou činností rozvíjeny občanské postoje a znalost lidských práv, pravidel, řádů, zákonů. Při aktivitách jsou účastníci vedeni ke spolupráci na rozhodnutích celku, ke komunikaci, argumentaci, sebe prezentaci, k aktivnímu naslouchání, empatii.

Účastníci jsou vychováváni k úctě k zákonu, disciplíně, zdravé sebekritice, sebeúctě, sebedůvěře, samostatnosti, angažovanosti, solidaritě, úctě ke svobodě, toleranci, odpovědnosti, vlastnímu názoru, ochotě nezištně pomoci, k respektu odlišnosti, k asertivitě.

Z tematických okruhů průřezového tématu jsou pro danou věkovou skupinu relevantní dva: občanská společnost a škola a občan, občanská společnost a stát.

4.6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Ve školní družině se toto průřezové téma zmiňuje v souvislosti se zkušenostmi a poznatky účastníků z běžného života – zážitky z rodiny (cestování, exotické předměty a potraviny, ...), informací z médií atp. Do činností školní družiny lze zařadit aktivity, které se dotknou všech tematických okruhů

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Přitom se v mladším školním věku probouzí a rozvíjí zájem účastníka o okolní svět v širším měřítku – Evropa, celý svět. Všeobecné znalosti, překonávání stereotypů a předsudků, rozšiřování osobní perspektivy, poznávání osobností, kulturnost – to vše lze rozvíjet i výchovou ve školní družině.

4.6.4 Multikulturní výchova

Poznávání rozmanitosti kultur napomáhá uvědomovat si vlastní kulturní identitu. Multikulturní výchova se dotýká i mezilidských vztahů ve škole, kde se setkávají žáci z různého sociokulturního prostředí. Během činností školní družiny mají vychovatelky velký prostor pro formování postojů tolerance a respektu k odlišnostem, výchovu k demokratickým názorům, potírání intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu, s nimiž se u účastníků zájmového vzdělávání zrcadlících rodinné prostředí setkávají. Zejména korekce odmítavého postoje k sociálně znevýhodněným je v podmínkách školy častým úkolem v dětské skupině.

Tematické okruhy průřezového tématu

- Kulturní diferenciac
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

4.6.5 Environmentální výchova

Člověk je součástí přírody, na kterou má činnost lidské civilizace velký vliv. Tato oblast je účastníkům zájmového vzdělávání blízká (pobyt venku, zájem dětí o zvířata, ...). Školní družina se svými činnostmi zapojuje do environmentální výchovy poznáváním *ekosystémů* v okolí školy (rybník, park, les, zahrada), seznamováním se se *základními podmínkami života* formou her, tvoření, četby (voda, vzduch, půda, přírodní materiály). Během výchovné činnosti je rozvíjen i tematický okruh průřezového tématu *EV vztah člověka k prostředí*. Ve školní družině probíhá třídění odpadu a sběr léčivých bylin.

4.6.6 Mediální výchova

Mediální gramotnost je součástí základního vzdělání. Dítě je informacemi z médií ovlivňováno od okamžiku vývoje, kdy začalo vnímat okolní svět. Schopnost kritického čtení a vnímání mediálních sdělení je získaná. Ve školní družině pracují účastníci s dětskými časopisy. Mohou se pod vedením vychovatelky podílet i na vzniku občasníku Školní hlasatel. K činnostem školní družiny patří i navštěvování místní knihovny. Cíle mediální výchovy:

- zajímat se o různá média a jimi sdělovaný obsah,
- umět se zapojit do mediální komunikace,
- optimálně, zdravě využívat média ve volném čase (plánování času),
- volit věku odpovídající média a jejich obsah,
- učit se rozeznávat pravdivost sdělení,
- vytvořit jednoduché mediální sdělení,
- uvědomovat si, že je nutné chránit své soukromí,
- chovat se v mediálním prostoru bezpečně, být si vědom odpovědnosti za projevované názory.

Očekávané výstupy – účastník

- řeší úkoly, při kterých využívá znalosti získané ve výuce
- samostatně zkouší vlastní postupy, nápady a metody
- prokazuje základní praktické dovednosti - je tvořivý, nápaditý, originální
- uplatňuje představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu
- navazuje na myšlenky druhých
- organizuje a řídí vlastní činnosti, vyhledává potřebné informace, které potom využívá
- vnímá citlivě okolní skutečnosti, dává věci do souvislostí
- přijímá a plní odpovědně svěřené úkoly
- účastní se diskusí a vyjadřuje vlastní názor
- prakticky zvládá nové tvůrčí postupy

- prezentuje výsledky své práce
- aplikuje naučené při vlastní tvorbě
- hodnotí vlastní práci podle jasných kritérií
- má estetické cítění, vnímá estetiku díla (výtvarného, hudebního, psaného)
- využívá prakticky ve vlastní tvořivé činnosti základní poznatky o výtvarných výrazových prostředcích, kombinuje barvy podle základních pravidel
- dává věci do souvislostí
- pracuje tvořivě s literárním textem, vytváří vlastní literární text
- provádí činnosti vyžadující jemnou motoriku rukou jednoduchými postupy
- vytváří různé předměty
- spolupracuje ve skupině se svými kamarády
- zvládne a dodržuje určená pravidla při všech uvedených činnostech
- dodržuje zásady bezpečnosti, hygieny a ochrany při činnostech a hrách
- využívá při činnostech získané pohybové dovednosti
- chápe, že hra přináší radost a příjemné zážitky
- vyhledává potřebné informace
- uplatňuje zásady bezpečnosti pro konkrétní prostor při práci i pohybových činnostech
- chová se eticky
- účastní se diskusí ke konkrétnímu tématu, vyjadřuje své dojmy a prožitky
- prezentuje výsledky své práce sám nebo ve skupině podle kritérií, která pomáhal vytvářet a kterým rozumí
- propojuje a využívá již dříve získané poznatky, orientuje se v základních aktivitách
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém
- využívá znalosti a zkušenosti získané v různých vzdělávacích oblastech v zájmu řešení konkrétního zadání nebo problému

5 Podmínky zájmového vzdělávání

5.1 Popis materiálních a prostorových podmínek školní družiny

Školní družina má pro svoji činnost vyhrazeny dvě zcela vyhovující, prostorné, světlé, klidné místnosti v přízemí hlavní budovy, situované do školního dvora (ŠD 1 místnost č. 41, ŠD 2 místnost č. 42). Na široké chodbě před školní družinou si odkládají věci žáci I. třídy. Šatna žáků II. – V. třídy je na opačné straně chodby. V obou místnostech ŠD je dostupná tekoucí pitná voda. Vedle místnosti ŠD 2 jsou hygienicky vyhovující toalety.

Materiální podmínky ve školní družině jsou velmi dobré – oddělení jsou vybavena školním nábytkem, v místnostech je prostor u stolů pro tvořivé činnosti a hry i prostor pro pohyb a odpočinek. V obou odděleních je podlaha z PVC, část podlahy je pokryta kobercem.

Postupně se rozšiřuje vybavení obou oddělení družiny hračkami, hrami, stavebnicemi a sportovními potřebami (které je možno zapůjčit i z kabinetu tělesné výchovy). Školní družina má k dispozici omezené množství výtvarných potřeb. Účastníci si některé spotřební materiály nosí sami.

Po dohodě s vedením školy může být činnost oddělení školní družiny realizována v některé z odborných učeben školy (IKT, kulturně vzdělávací centrum) nebo na pavilonu (kuchyňka).

Školní družina při pohybových činnostech a pobytu venku využívá prostorné asfaltové prostranství a travnaté pozemky na školním dvoře, je zde i pískoviště a zahradní lavice. K činnostem školní družiny patří i vycházky do okolí školy, dostupné je např. hřiště s umělým povrchem u sokolovny, park, fotbalové hřiště, rybníky na Podlavči). Sportovat lze i ve školní tělocvičně, pokud tam neprobíhá vyučování.

5.2 Popis personálních podmínek

Služby školní družiny zajišťují dvě vychovatelky. Prohlubují si kvalifikaci dalším vzděláváním a samostudiem. Pro kvalitní práci jsou nezbytné jejich dobré vzájemné vztahy, spolupráce s ostatními pedagogy, vedením školy a především fungující optimální komunikace se zákonnými zástupci účastníků. Významným prvkem kvality práce vychovatelek je správná informovanost všech zainteresovaných. Důležitá je koordinace přítomnosti účastníků ve školní družině nebo v nabízených zájmových útvarech.

Vychovatelky vedou povinnou dokumentaci školní družiny

- Zápisní lístek do školní družiny (písemné přihlášky účastníků; jejich součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny)

- Přehledy výchovně vzdělávací práce - třídní knihy jednotlivých oddělení, včetně docházky účastníků
- Záznamy o činnosti v zájmovém útvaru
- Celoroční plán činnosti
- Čtvrtletní hodnocení práce školní družiny
- Rozvrh činnosti

Nadřízeným pracovníkem vychovatelek je zástupkyně ředitelky školy.
Úklid prostor školní družiny zajišťuje uklízečka.

5.3 Popis ekonomických podmínek

Zájmové vzdělávání ve školní družině ZŠ Zborovice je poskytováno za úplatu. Splatnost úplaty stanoví ředitel školy tak, aby byla úplata splatná nejpozději před ukončením účasti v dané činnosti. Úplata se rozděluje do dvou splátek, za období září – prosinec a leden - červen. Výše úplaty za zájmové vzdělávání na dané období a její splatnost se řídí příslušnou směrnicí.

Ředitel školy může v opodstatněných a správně podložených případech rozhodnout o prominutí nebo snížení úplaty za školní družinu. O ekonomických podmínkách pojednává také vnitřní řád školní družiny.

Vybrané prostředky jsou využívány také na obnovu materiálního vybavení školní družiny.

6 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků

Pravidla BOZ žáků obsahují podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, školní strategie prevence rizikového chování obsahuje zásady ochrany žáků před rizikovými jevy chování a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Tyto dokumenty se stejnou měrou vztahují na školní družinu. Ve školní družině se pedagogové a účastníci řídí také aktuálním Vnitřním řádem školní družiny.

Školní vzdělávací program má obsahovat popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž se zájmové vzdělávání v konkrétním školském zařízení uskutečňuje. Ustanovení školního vzdělávacího programu školní družiny musí vycházet z vnitřního řádu a jeho obecná ustanovení konkretizovat pro podmínky jednotlivých forem zájmového vzdělávání.

Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání

- Vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání.
- Vhodný stravovací a pitný režim podle věkových a individuálních potřeb účastníků ŠD.
- Zdravé prostředí využívaných prostor – podle platných hygienických norem (vhodně vybavené prostory, odpovídající osvětlení, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, optimální velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostoru – tj. dle vyhlášky č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých).
- Bezpečné pomůcky.
- Ochrana účastníků před úrazy.
- Výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostor, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti.
- Dostupnost prostředků první pomoci, kontaktu na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc.

Psychosociální podmínky

- Vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima – rovný přístup, otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému.
- Respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnosti vycházející ze zájmu účastníků a osvojování si toho, co má pro ně praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch dítěte je hlavním momentem v činnosti.

- Věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě účastníků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba.
- Ochrana před násilím, šikanou a dalšími rizikovými jevy. Vychovatelka je kompetentní, rozpoznává a vhodným způsobem pojmenovává rizikové prvky chování účastníků školní družiny (individuálně nebo ve skupině, podle míry závažnosti a vhodnosti), správně je řeší v souladu se školním řádem, vnitřním řádem školní družiny, s platnou metodikou prevence vycházející z legislativy.
- Bezpečnost a ochrana zdraví účastníků při všech činnostech.
- Spoluúčast účastníků na životě zařízení – společné plánování činnosti, vlastní podíl na přípravě, řízení a provádění i následném hodnocení.
- Včasná informovanost účastníků i jejich zákonných zástupců o činnosti ve školní družině.

Bezpečnost v místnosti

- a) Dodržovat vnitřní řád organizace – školní řád, vnitřní řád ŠD, případně řád odborné učebny (IKT, KVC, tělocvičny)
- b) Zákaz manipulace s elektrickým zařízením, při činnosti lze používat pouze spotřebiče v majetku organizace, které prošly revizí a mají příslušný atest revizního technika.
- c) Zákaz vyklánění z oken a manipulace s okny.
- d) Neběhat, neskákat, neklouzat se mimo program, nesjíždět po zábradlí, nestoupat na židle a stoly.
- e) Pozor na ostré hrany nábytku, nekryté radiátory, uvolněné podlahové krytiny, vyčnívající věšáky, zavěšené pomůcky, otevřené dveře aj.
- f) Používat jen bezpečné pomůcky.
- g) Udržovat pořádek a čistotu v místnosti po celou dobu činnosti.
- h) Během činnosti dodržovat kázeň a klid!

Bezpečnost v tělocvičně

- a) Dodržovat bezpečnostní ustanovení zveřejněná pro tělocvičnu.
- b) Před každým použitím nářadí vychovatelka osobně zkontroluje jeho stav.
- c) U každého nářadí musí být podávána záchrana, zabezpečena měkká dopadová plocha.
- d) Při cvičení dbát na patřičné rozestupy.
- e) Účastníci mohou cvičit pouze ve vhodném oblečení a obuvi.

- f) Pro míčové hry v tělocvičně musejí mít všechna okna a světla drátěné kryty.
- g) Pozor na možnost pádu náradí – zabezpečit, poučit účastníky!
- h) Pro náročnější cvičení na náradí musí mít vychovatelka pedagogickou či cvičitelskou kvalifikaci.

Bezpečnost při akcích mimo budovu školy – přesuny

- a) Při pohybu po komunikacích a v ulicích dodržovat zákon o silničním provozu a *dbát na zásady pravidel bezpečnosti silničního provozu*, s jeho hlavními zásadami před akcí vždy opakovaně seznámit účastníky – poučení o BOZ.
- b) Pohybovat se organizovaně, v útvaru. Nikoli bez pravidel a omezení, neboť to zpochybňuje funkčnost dohledu a organizační schopnosti vychovatelky.
- c) Dodržovat pravidla občanského soužití – ve Zborovicích je zvykem tzv. slušný pozdrav.
- d) Před přesunem seznámit účastníky s trasou a cílem cesty.
- e) V dostatečném předstihu před odjezdem upozornit účastníky trpící nevolnostmi, aby si vzali preventivně lék proti nevolnosti (předcházení stresu dítěte a nechtěnému fyzickému průchodu nevolnosti).
- f) Při nastupování do prostředků hromadné dopravy vždy dbát na ukázněný nástup.
- g) Při jízdě hromadnými prostředky dbát na klid ve vozidle, aby účastníci akce hlukem neobtěžovali ostatní cestující.
- h) Pro přechod vozovky používat vhodná, přehledná místa, značené přechody.
- i) Při činnosti školní družiny je kladen důraz na dopravní výchovu.

7 Hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy ve školní družině

7.1 Hodnocení plnění ŠVP ŠD

Vychovatelky školní družiny vždy čtvrtletně provedou formou písemné zprávy hodnocení výsledků činnosti ŠD v oblasti

- plnění časového plánu ŠVP ŠD – písemné stanovisko dle hodnotící stupnice
plán je plněn v celém rozsahu – téměř v celém rozsahu – zčásti,
přitom písemně zdůvodní, proč nebyl splněn v celém rozsahu
- dosahování cílů ŠVP ŠD – posuzují u každého uchazeče jednotlivě, ve zprávě shrnou, v případě extrémní neúspěšnosti písemně odůvodní ve zprávě a projednají s třídní učitelkou (např. pro doporučení poradenských služeb)
- chování účastníků, především chování vyžadující uložení kázeňského opatření popř. dokonce rizikové chování – písemně v hodnotící zprávě bude uvedeno, jak vychovatelka postupovala, s kým a kdy jednala a zda doporučuje vyloučení uchazeče ze zájmového vzdělávání

7.2 Hodnocení výsledků účastníků

Účastníci zájmového vzdělávání jsou vedeni především k sebehodnocení. Dalším způsobem hodnocení je ústní slovní hodnocení vychovatelkou. Pokud při činnosti nastane situace, kdy je třeba konstatovat výsledky jednotlivých účastníků, vyjadřuje se vychovatelka v souladu s pedagogickými principy, motivuje je hodnocením povzbuzujícím k dalšímu zájmu o činnosti, je pro účastníky vzorem objektivit, nestrannosti, vychovává ke kooperaci a zvládání situací sociální kompetice.

Prostředkem hodnocení rozsáhlejších aktivit může být diplom, účastnický list, osvědčení nebo zveřejnění pořadí výsledků, výstavka prací apod.